

Viseringsfrihet för Kosovo

2015/16:FPM92

Justitiedepartementet

2016-06-01

Dokumentbeteckning

COM(2016) 277

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering vid passering av de yttre gränserna och förteckning av de tredjeländerna vars medborgare är undantagna från detta krav (Kosovo)

Sammanfattning

Kommissionen inledde en dialog om viseringsfrihet med Kosovo i januari 2012. Den 4 maj 2016 presenterade kommissionen den fjärde och sista framstegsrapporten beträffande Kosovos genomförande av sin vägkarta för viseringsfrihet samt ett förslag om viseringsfrihet för Kosovo. Två utestående kriterier identifierades i rapporten. Kommissionen bedömde dock att Kosovo kan förutses ha uppfyllt dessa vid tiden för beslut om viseringsfrihet.

Regeringen välkomnar Kosovos viseringsdialog som utgör en viktig del i Kosovos reformarbete. Regeringen verkar för att risker kopplade till viseringsfrihet omhändertas innan viseringsfrihet kan beviljas.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen inledde en dialog om viseringsfrihet med Kosovo i januari 2012 och i juni samma år presenterade kommissionen en vägkarta för viseringsfrihet. Kommissionen åtog sig att presentera ett förslag om viseringsfrihet när Kosovo genomfört vägkartan.

Väggkartan är indelad i två delar. Den första delen rör återtagande och återintegrering. Den andra delen är indelad i fyra block bestående av kriterier på områdena dokumentssäkerhet, migration och gränsförvaltning inklusive asyl, allmän ordning och säkerhet samt grundläggande rättigheter i relation till fri rörlighet. Sammantaget specificerar väggkartan vilka kriterier som behöver genomföras för att viseringsfrihet ska kunna beviljas.

Viseringsdialogen med Kosovo hanteras i huvudsak av kommissionen med en förstärkt konsultation av rådet, där rådet deltagit i framtagandet av väggkartan samt bidragit med experter till utvärderingarna. Kommissionen har presenterat fyra framstegsrapporter som utvärderat Kosovos implementering av väggkartan.

Den 4 maj 2016 presenterade kommissionen sitt förslag om viseringsfrihet för Kosovo. Parallellt med det presenterades den fjärde och sista framstegsrapporten. Två kriterier som ännu inte uppfyllts identifierades. Det första är undertecknandet av gränsavtal med Montenegro. Det andra är uppvisande av goda resultat när det gäller bekämpande av organiserad brottslighet och korruption. Kommissionen konstaterade att Kosovo förutses ha uppfyllt samtliga kriterier i väggkartan vid tidpunkten för beslut om viseringsfrihet.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär att kosovanska medborgare beviljas viseringsfrihet för kortare vistelser i Schengenområdet. Tekniskt innebär förslaget att Kosovo flyttas över från bilaga I till bilaga II i viseringsförordningen (förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav).

Viseringsfriheten gäller för vistelser upp till 90 dagar under en 180-dagars period.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget innehåller bestämmelser som rör skyldighet att inneha visering respektive undantag från denna skyldighet. Bestämmelser om vilka tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering finns i viseringsförordningen som är direkt tillämplig i Sverige. Ytterligare undantag från viseringskravet finns i utlänningsförordningen (2006:97). Några ändringar av de svenska bestämmelserna är inte nödvändiga.

Tidigare beslut om viseringsfrihet har i vissa fall inneburit en ökning av antalet ogrundade asylansökningar till Sverige. Det är möjligt att beslutet om viseringsfrihet för Kosovo kan få liknande konsekvenser, vilket skulle innebära ökade utgifter på utgiftsområde 8 Migration. Mot denna bakgrund följer regeringen utvecklingen noga.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar Kosovos viseringsdialog som utgör en viktig del i Kosovos reformarbete. Regeringen kan stödja viseringsfrihet för Kosovo när kriterierna för viseringsfrihet är genomförda och identifierade risker, exempelvis risken för ett ökat antal ogrundade asylansökningar från Kosovo, har omhändertagits på ett godtagbart sätt. Regeringen verkar för att risker kopplade till viseringsfrihet omhändertas, framförallt genom kommissionens förslag till en förstärkt suspenderingsmekanism i viseringsförordningen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Vissa medlemsstater stödjer ett beslut om viseringsfrihet för Kosovo medan andra anser att eventuella risker måste omhändertas, exempelvis genom en förstärkt suspenderingsmekanism, innan förslaget om viseringsfrihet för Kosovo kan hanteras.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden utgörs av artikel 77.2 a i EUF-fördraget. Beslut fattas genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet, det vill säga Europaparlamentet är medbeslutande och rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

2015/16:FPM92

Beslut som fattas med stöd av artikel 77.2 a i EUF-fördraget faller inom unionens exklusiva kompetens. Subsidiaritetsprincipen är således inte tillämplig. Såsom konstateras i kommissionens förslag är inga alternativ för att uppnå policymålet tillgängliga. Förslaget bedöms därför vara förenligt med proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget presenterades i rådsarbetsgrupp i maj 2016. Förhandlingarna kommer troligtvis avslutas under året.

4.2 Fackuttryck/termer

-